

ΕΠΑΝΑΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ.

Παρουσίαση του αγγλοσαξωνικού μοντέλου .

Μετά τα σκάνδαλα της Enron και της Parmalat ο έλεγχος και οι ελεγκτικές διαδικασίες ήρθαν πάλι στο προσκήνιο¹ . Ο έλεγχος ως έννοια γένους διακρίνεται στον οικονομικό έλεγχο και στον έλεγχο απόδοσης . Ο πρώτος είναι οικείος , ενώ ο δεύτερος , γνωστός ως ‘value for money audit’ ή ‘performance audit’² στα αγγλοσαξωνικά συστήματα ελέγχου , αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα του παραδοσιακού οικονομικού ελέγχου. Το ‘good value for money’ , η σχέση ποιότητας - τιμής είναι όρος καθημερινής χρήσης.Ο άνθρωπος εκτιμάει περισσότερο τα υλικά αγαθά όταν του κοστίζουν λιγότερο . Συνεπώς είναι εύλογο ότι ο έλεγχος αυτός , όπου ασκείται, είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στον απλό πολίτη-φορολογούμενο ,ο οποίος έχει δικαίωμα να μάθει εάν τα χρήματά του δαπανώνται με σύνεση. Ο έλεγχος απόδοσης είναι επίσης ιδιαίτερα ελκυστικός για τον ελεγκτή . Ο έλεγχος απόδοσης από τη φύση του είναι περισσότερο τέχνη παρά επιστήμη, διότι στην πραγματικότητα αποτελεί μια έρευνα κοινωνικού περιεχομένου. Για το συμμετέχοντα σε αυτόν είναι μια συνεχής διαδικασία εκμάθησης, που απαιτεί ανάληψη πρωτοβουλιών. Από την άλλη πλευρά,αν και κατά τον έλεγχο απόδοσης δεν ασκείται κριτική στις κυβερνητικές επιλογές,δεν ελέγχεται η σκοπιμότητα, ο έλεγχος αυτός δεν είναι δημοφιλής στους κυβερνώντες . Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ισοδυναμεί με την εξέταση του εάν οι στόχοι της συγκεκριμένης πολιτικής επιτεύχθηκαν. Η οικονομικότητα και η αποδοτικότητα επίσης εξαρτώνται από την ύπαρξη σαφών και συνεπών στόχων. Εάν οι στόχοι μιας πολιτικής είναι ασαφείς, αντίθετοι με την πολιτική την ίδια ή απροσδιόριστοι , ο έλεγχος απόδοσης σίγουρα θα το αναδείξει.Οι πολιτικά υπεύθυνοι δεν αποδέχονται εύκολα μια τέτοια κριτική .³

Εάν επισκεφθεί κανείς την ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, θα δει ότι έχει καταρτιστεί νομοσχέδιο με τίτλο <<Συστήματα ελέγχου των δημοσίων δαπανών, οργάνωση εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών>>, του οποίου το πρώτο κεφάλαιο αφορά στο δημοσιονομικό έλεγχο.⁴ Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση,ο δημοσιονομικός έλεγχος απαιτεί πλέον τη μετάβαση σ'ένα σύστημα ελέγχου με αντικείμενο την επαλήθευση της νομιμότητας και κανονικότητας των δημοσίων δαπανών βάσει των αρχών της οικονομίας, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας. Οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται ο επανασχεδιασμός του ελέγχου των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα του εικοστού πρώτου αιώνα είναι,σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση, οι ακόλουθοι: οι ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα του ελέγχου σε ευρωπαϊκό επίπεδο,το πλήθος των δημοσίων δαπανών,το εύρος και η ποικιλομορφία αυτών ,η ανάγκη για παροχή δημοσίων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας με το μικρότερο δυνατό κόστος,σε συνδυασμό με την πολιτική περιστολής των δαπανών και την επιταγή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για εφαρμογή συγκεκριμένης και καθορισμένης απ'αυτή μορφής ελέγχου των κοινοτικών πόρων⁵.Είναι μάλλον άκαιρο να αναλυθεί το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, αλλά είναι χρήσιμο να παρουσιαστεί ένα ξένο μοντέλο ελέγχου ,το αγγλοσαξωνικό, όπου ο έλεγχος απόδοσης θεσμοθετήθηκε επίσημα το 1983⁶.Εκκίνησή μας είναι η παραδοχή ότι ένα ξένο σύστημα ελέγχου που ακολουθεί ένα Κράτος όπου το όργανο ελέγχου είναι μία ανεξάρτητη αρχή με επικεφαλής το Γενικό Ελεγκτή δεν μπορεί να μεταφυτευθεί αυτούσιο σε ένα άλλο Κράτος , όπου το όργανο ελέγχου είναι ένα από τα τρία Ανώτατα Δικαστήρια και έχει δυνατότητα καταλογισμού⁷. Όμως, εάν γνωρίζουμε τη μεθοδολογία που ακολουθείται από τα όργανα ελέγχου στις άλλες χώρες , εντός και εκτός Ευρωπαϊκής

Ένωσης , μπορούμε να την προσαρμόσουμε στις ιδιαιτερότητες του δικού μας συστήματος, ώστε να το εκσυγχρονίσουμε .⁸

Σκοπός λοιπόν της παρούσας μελέτης είναι η περιγραφή του ελέγχου απόδοσης, όπως διεξάγεται από το Όργανο Ελέγχου του Ηνωμένου Βασιλείου (National Audit Office- N.A.O.)⁹.

Οι λόγοι υιοθέτησης ενός νέου μοντέλου ελέγχου τη δεκαετία του ογδόντα ήταν οι ακόλουθοι: η αυξημένη κυβερνητική παρέμβαση στην οικονομία ,η εμφάνιση του κράτους πρόνοιας και η επιβολή πίεσης στη διοίκηση για μεγαλύτερη διαφάνεια και λογοδοσία .Ο έλεγχος απόδοσης στο δημόσιο τομέα λειτούργησε σαν υποκατάστατο του μηχανισμού αγοράς που δρα σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Ο στόχος του ελέγχου απόδοσης είναι διπλός:

- α. να παράσχει στο Κοινοβούλιο ασφάλεια ότι το δημόσιο χρήμα ξοδεύεται με σύνεση και
- β. να δώσει στους ελεγχόμενους οργανισμούς πολύτιμες συμβουλές για να βελτιώσουν την οικονομική τους διαχείριση.

Το N.A.O δημοσιεύει 50 εκθέσεις ελέγχου απόδοσης κάθε χρόνο και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων¹⁰ Υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον και κάλυψη από τα αγγλικά μέσα μαζικής ενημέρωσης .

Κατά τον έλεγχο αυτό εξετάζεται η οικονομικότητα(economy), αποδοτικότητα (efficiency) ή (και) αποτελεσματικότητα (effectiveness) κυβερνητικών πολιτικών , όπου χρησιμοποιείται δημόσιο χρήμα.(άρθρο 6.1. Πράξης του 1983).

Με τον όρο *οικονομικότητα* εννοούμε τη μείωση του κόστους που χρησιμοποιείται για μια δραστηριότητα. Με τον όρο *αποδοτικότητα* εννοούμε τη σχέση μεταξύ εισροών και εκροών όσον αφορά στα αγαθά, στις υπηρεσίες και στις πηγές που χρησιμοποιούνται για να παραχθούν αυτά. Τέλος, με τον όρο *αποτελεσματικότητα* εννοούμε τη μέτρηση του κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι και τη σχέση ανάμεσα στα αναμενόμενα οφέλη και τα οφέλη που πραγματοποιήθηκαν.

Οι ομάδες εργασίας αποφασίζουν με ποια θέματα θέλουν να ασχοληθούν για τα επόμενα δύο έτη, βάσει επτά κριτηρίων βαθμολόγησης (scoring):

1. εάν η έκθεση θα είναι σημαντική για την πολιτική και τη στρατηγική του Ν.Α.Ο.(ανώτατος βαθμός 10),
2. εάν αφορά σε μια νέα κυβερνητική πολιτική (ανώτατος βαθμός 7),
3. εάν θα βοηθήσει στην καλύτερη παροχή υπηρεσίας(ανώτατος βαθμός 6),
4. να αφορά στους πολίτες και όχι στις διαδικασίες (ανώτατος βαθμός 5),
5. να έχει σαν αποτέλεσμα μια ζωντανή συζήτηση ενώπιον της Επιτροπής Δημοσίων Λογαριασμών (Public Accounts Committee, P.A.C.) και καλές προτάσεις για τους ελεγχόμενους (ανώτατος βαθμός 7),
6. Να υπάρχει ενδιαφέρον από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (ανώτατος βαθμός 6),
7. Η ταχύτητα και το κόστος (ανώτατος βαθμός 9).

Η ανώτατη βαθμολογία που είναι δυνατόν να λάβει ένα θέμα είναι 50 βαθμοί .

Ο Γενικός Ελεγκτής έχει την τελευταία λέξη για τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθούν οι ομάδες εργασίας για τα επόμενα δύο χρόνια.

Ο κύκλος υλοποίησης (vfm cycle) μιας έκθεσης ελέγχου απόδοσης διαρκεί 18 μήνες και περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια :

στρατηγική, σχεδιασμός (3 μήνες), εξέταση του θέματος(4 μήνες) ,σύνταξη της έκθεσης (2 μήνες), συμφωνία (clearance) επί των γεγονότων με τον ελεγχόμενο οργανισμό(8

μήνες), δημοσίευση (1 μήνας), συζήτηση ενώπιον της Επιτροπής Δημοσίων Λογαριασμών , απάντηση από την Κυβέρνηση, φάση παρακόλουθησης των επιπτώσεων (follow - up).

Αφού επιλεγεί το θέμα , πρέπει να καταρτιστεί μια προκαταρκτική έκθεση (preliminary study). Η προκαταρκτική έκθεση αποτελεί ένα εργαλείο έρευνας, μια ευκαιρία να προβληματιστεί η ομάδα σχετικά με τα ζητήματα που θα ερευνήσει και τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθήσει, ένα έγγραφο ‘διαφήμισης’ του θέματος προς το γενικό διευθυντή , μια εξασφάλιση για τον ελεγχόμενο οργανισμό.Υπάρχει περίπτωση κάποιες προτάσεις να εγκαταληφθούν μετά την κατάστρωση της προκαταρκτικής έκθεσης.

Εάν η προκαταρκτική έκθεση ικανοποιήσει τη γενική διεύθυνση, πρέπει να ετοιμαστεί χρονοδιάγραμμα και να κατανεμηθούν οι αρμοδιότητες ανάλογα με τα προσόντα κάθε μέλους της ομάδας (work breakdown structure , gantt chart).Την ομάδα εργασίας βοηθούν και εμπειρογνώμονες. Στη συνέχεια προχωρούν στην έρευνα χρησιμοποιώντας ποσοτικές και ποιοτικές τεχνικές (quantitative and qualitative techniques). Στο ίντρανετ υπάρχει ένας οδηγός, φιλικός στο χρήστη, που καθοδηγεί τα μέλη της ομάδας (MAVIS). Τα βασικά στάδια της μεθοδολογίας μιας έκθεσης απόδοσης βασίζονται στην κοινή λογική: α. Διατύπωση σαφών ερωτήσεων, β. Απόφαση για το τι είδους αποδείξεις χρειάζονται ώστε να απαντηθούν οι ερωτήσεις, γ. Ανεύρεση και ανάλυση των αποδείξεων.

Οποιαδήποτε μέθοδος χρησιμοποιηθεί πρέπει να παράσχει συμπεράσματα που μπορούν να υποστηριχθούν ενώπιον του Κοινοβουλίου, του ελεγχόμενου οργανισμού, των πολιτών, των ειδικών. Η έκθεση πρέπει να είναι πειστική, χωρίς να είναι πολύ τεχνική ή εξειδικευμένη, επαρκής ώστε να πείσει για την ορθότητα των διαπιστώσεων ένα μέσο αναγνώστη. Μερικές ποσοτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι οι ακόλουθες :

έρευνες, περιγραφική στατιστική, διερευνητική ανάλυση στοιχείων, υπολογισμοί, γραφικά, πίνακες.(descriptive statistics, exploratory data analysis, calculations , graphs, tables).

Οι ποιοτικές μέθοδοι στηρίζονται σε στοιχεία προφορικά ή οπτικά .Υπάρχουν πολλές μέθοδοι ,οι οποίες είτε μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς είτε με σκοπό να αναλυθούν περαιτέρω ποσοτικές αποδείξεις.Η εκκίνηση βέβαια είναι η κατανόηση του ελεγχόμενου οργανισμού, όπως και στον οικονομικό έλεγχο.

Οι βασικές προσεγγίσεις είναι τέσσερις:

1.εμπεριστατωμένη θεωρία (grounded theory),η οποία μπορεί να περιγραφεί ως συστηματική με δυνατά συμπεράσματα , όχι όμως στατιστικά αντιπροσωπευτική.

Διακρίνεται σε 3 στάδια :

α. διερεύνηση ιδεολογικών κατηγοριών μέσα από συγκεκριμένες λέξεις , φράσεις, παραγράφους, β. ανεύρεση συνδέσμων ώστε να ενωθούν κατηγορίες και γ. υψηλό σημείο αφαίρεσης . Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή,αφετηρία είναι μια συγκεκριμένη παραδοχή και κατάληξη μια αφηρημένη παραδοχή.

2. ανάλυση πινάκων (matrix analysis) ,οι οποίοι χρησιμοποιούνται ώστε να δομηθούν απαντήσεις σε έρευνες.

Η μέθοδος αυτή έχει τη μορφή πίνακα όπου σε χαρακτηριστικές ερωτήσεις τοποθετούνται οι απαντήσεις πολιτών που πήραν μέρος στη συγκεκριμένη έρευνα.

3. απαρίθμηση συχνότητας (frequency counts).

4. αναλυτικός επαγωγικός συλλογισμός (analytic induction), όπου ο ελεγκτής ξεκινά με μια υπόθεση, επιστρέφει στα στοιχεία που έχει για απόδειξη του αντιθέτου και εάν βρει ότι πράγματι συμβαίνει το αντίθετο επαναδιατυπώνει την υπόθεση.

Επίσης οι ελεγκτές πραγματοποιούν επιτόπιες επισκέψεις και συγκρίνουν με τα συστήματα σε άλλες χώρες, ή και στη χώρα τους, είτε μέσα στον ίδιο ελεγχόμενο οργανισμό ή σε άλλους παρεμφερείς οργανισμούς .

Υπάρχουν τρεις τύποι σύγκρισης (3 types of benchmarking):σε υψηλό επίπεδο (high-level comparisons), σύγκριση απόδοσης (performance benchmarking) και σύγκριση διαδικασίας (process benchmarking).

Ακολουθεί η συμφωνία επί των γεγονότων με τον ελεγχόμενο οργανισμό, που αποτελεί το πλέον χρονοβόρο στάδιο, διότι πρέπει να συμφωνήσουν οι ελεγκτές με τον ελεγχόμενο οργανισμό για την αλήθεια των συμβάντων επί των οποίων βασίζονται τα πορίσματα της έκθεσης.

Και η ομάδα εργασίας φτάνει στο καταληκτικό στάδιο , τη σύνταξη της έκθεσης . Όπως είχε πει ο Nathaniel Hawthorne , η εύκολη ανάγνωση προϋποθέτει δύσκολο γράψιμο.

Πριν μία δεκαετία , εάν κάποιος ξεφύλλιζε μία έκθεση του N.A.O., θα την έβρισκε βαρετή διότι καταστρωνόταν κυρίως με μοναδικό στόχο να ικανοποιήσει τα μέλη της Επιτροπής Δημοσίων Λογαριασμών. Πλέον ο Γενικός Ελεγκτής έχει δώσει οδηγίες στα μέλη της ομάδας εργασίας ώστε να γράφουν έχοντας στο μυαλό τους τον αναγνώστη της <<daily mail>>, δηλαδή έναν αναγνώστη μιας μέσης ημερήσιας εφημερίδας . Η έκθεση είναι πολύ ζωντανή, με εικόνες (έχουν ειδικό τμήμα σχεδιασμού), χρώματα και γραφικά.

Για να αποφασιστεί τι θα συμπεριληφθεί στην έκθεση συγκεντρώνεται όλη η ομάδα και αρχίζουν να συζητούν όπως θα συζητούσαν σε ένα δείπνο (dinner party approach). Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η περιττή γραφειοκρατεία και εξοικονομείται χρόνος.

Γενικά υπάρχει μια τάση απλοποίησης ώστε να κατανοηθούν τα προβλήματα και να βρεθούν λύσεις. Επίσης, μετά από μια έκθεση που αφορά σε γενικό θέμα: υγεία, εκπαίδευση, γίνονται ημερίδες, όπως μετά την έκθεση για την παχυσαρκία.

Όπως προαναφέρθηκε η συζήτηση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής δημοσίων λογαριασμών, η οποία αποτελείται από 15 μέλη του Κοινοβουλίου που προέρχονται από την κυβέρνηση και την αντιπολίτευση. Στη συζήτηση, εκτός από την ομάδα του Ν.Α.Ο. με επικεφαλής το Γενικό Ελεγκτή, παρευρίσκονται δημοσιογράφοι και είναι ανοικτή στο κοινό. Στη συνέχεια η Επιτροπή συντάσσει έκθεση.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία, η ομάδα συγκεντρώνεται ώστε να συζητήσει για τα δυνατά σημεία της έκθεσης, αλλά κυρίως για τις αδυναμίες που δεν πρέπει να επαναληφθούν (εσωτερική αξιολόγηση).

Μία επιτυχημένη έκθεση πρέπει να επιτύχει τους ακόλουθους στόχους:

- να οδηγεί σε σαφή συμπεράσματα,
- να οδηγεί σε ασφαλή συμπεράσματα,
- να εξασφαλίζει και να ενθαρρύνει αλλαγές,
- να είναι επικοινωνιακή και να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των ομάδων στις οποίες απευθύνεται. Η έκθεση απευθύνεται σε διαφορετικά κοινά, τα οποία και πρέπει να ικανοποιήσει: την Επιτροπή Δημοσίων Λογαριασμών, το Κοινοβούλιο, τον ελεγχόμενο οργανισμό, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ομάδες πίεσης, τους ακαδημαϊκούς και φυσικά τους πολίτες.

Η εξωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται από την Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών επιστημών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (London School of Economics and Political Science, L.S.E.), η οποία βαθμολογεί την έκθεση βάσει επτά κριτηρίων: περιγραφή του διοικητικού μηχανισμού, χρήση γραφικών και στατιστικής, σαφής αιτιολόγηση για το

εύρος της μελέτης, σαφής μεθοδολογία, προτάσεις, βελτίωση της εικόνας του Ν.Α.Ο., δομή και περίληψη. Στα τέλη της δεκαετίας του 1990 ο μέσος όρος βαθμολόγησης κυμαινόταν μεταξύ 2.9 και 3.6 στα 5 , ενώ τελευταία έχει κατέβει στο 3.2.

Σχετικά με την κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης , αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου 1000 άρθρα σχετικά με τις εκθέσεις του Ν.Α.Ο. είχαν δημοσιευθεί το 2002 και το 90% περιείχαν θετικά σχόλια ή ήταν ουδέτερα. Υπάρχει γραφείο τύπου μέσα στο Ν.Α.Ο. και οι γενικοί διευθυντές δίνουν συνεντεύξεις στα τηλεοπτικά κανάλια .

Το 2000 εξοικονομήθηκαν χάρη στις εκθέσεις απόδοσης 399 εκατομμύρια λίρες και επιτεύχθηκαν 188 βελτιώσεις στις διαδικασίες των ελεγχόμενων οργανισμών. Εάν συγκρίνουμε τα ευρήματα αυτά με τα ευρήματα της ετήσιας έκθεσης του Ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου θα ανακαλύψουμε ότι είναι φτωχά ¹¹. Αυτό το γεγονός όμως δεν αναιρεί τη σημασία του ελέγχου απόδοσης . Η οικονομικότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα μιας παρεχόμενης υπηρεσίας ή ενός δημοσίου έργου είναι περισσότερο σημαντική για τον πολίτη από έναν στείρο οικονομικό έλεγχο, που αποκαλύπτει την κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος. Οι αριθμοί δεν μαρτυρούν όλες τις διαστάσεις ενός προβλήματος.

Αργυρώ Δημ.Μαυρομάτη

Πάρεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου

¹ Financial Times, 27/28-12-2003 'Parmalat's auditor 'a victim of fraud', Η Καθημερινή ,28-12-2003 'Parmalat η Enron της Ευρώπης'.

2.άλλοι όροι που χρησιμοποιούνται : 'programme evaluation' ή 'operational audit.

3 I.Harden, F.White and K.Donnelly, The Court of Auditors and financial control of accountability in the European Community, European Public law 1995(4) , σελ. 575.

4.Βλ. www.mnec.gr/nomosxedia.aspx.Επίσης άρθρο στην εφημερίδα Βήμα, Β4 Επικαιρότητα, Κυριακή 19 Ιανουαρίου 2003 με τίτλο ' Υπό αυστηρό έλεγχο όλες οι δαπάνες του δημοσίου' του Νίκου Νικολάου. Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το σχέδιο νόμου,ο έλεγχος απόδοσης θα διενεργείται από ομάδες ελεγκτών,που συγκροτούνται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και

Οικονομικών από υπαλλήλους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ελεγκτών. Στις ομάδες αυτές επιτρέπεται να συμμετέχουν και εμπειρογνώμονες, δημόσιοι λειτουργοί ή ιδιώτες, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο εμπειρογνομόνων

Στην έκδοση του National Audit Office, του Εθνικού Οργάνου Ελέγχου του Ηνωμένου Βασιλείου, State audit in the European Union, διαθέσιμη και στην ιστοσελίδα www.nao.gov.uk, στο κεφάλαιο για το Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρεται ότι παρατηρήσεις για την αποτελεσματικότητα των δημοσίων δαπανών γίνονται στην ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σελ. 137. Πρέπει να σημειωθεί ότι έλεγχος απόδοσης διενεργείται από τα άλλα 14 όργανα ελέγχου των παλαιών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σελ. 19), το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο καθώς και από τα περισσότερα ελεγκτικά ιδρύματα των νέων κρατών-μελών. Για τη δυνατότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Ελλάδα να διεξάγει έλεγχο απόδοσης, βλ. άρθρο 17 παρ. 5-8 του π.δ/τος 774/1980 'Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου' (Α' 189), όπου γίνεται λόγος για έλεγχο του ουσιαστικού μέρους της δαπάνης. (Πρακτικά 26^{ης} Γενικής Συνεδρίασης Ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου 27^{ης} Νοεμβρίου 1996, Πράξεις IV Τμήματος Ελεγκτικού Συνεδρίου 213-215/2003, 38 και 61/2004). Επίσης μπορούμε να συσχετίσουμε τον έλεγχο απόδοσης με τη θεωρία κόστους-οφέλους (theorie du bilan), νομολογιακή κατασκευή του Γαλλικού Συμβουλίου Επικρατείας από το 1971, με την απόφαση Ville Nouvelle Est.

5. όταν υπάρχει συγχρηματοδότηση από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι έλεγχοι είναι αυστηρότεροι-βλ. τον Εξειδικευμένο Σύμβουλο Ποιοτικών Ελέγχων Έργων Υποδομής (Ε.Σ.Π.Ε.Λ.), άρθρ. 4 παρ. 4 ν. 2372/1996 (Α' 29) και 6417/Ε.Υ.Σ. 6195/2.10.2003 ΚΥΑ (Β' 1539) (Πράξη VI Τμήματος Ελεγκτικού Συνεδρίου 117/2003) και την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.Ε.Λ.) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που διενεργεί ελέγχους των διαχειριστικών αρχών, της Αρχής Πληρωμής, των τελικών δικαιούχων και πράξεων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (άρθρ. 17 ν. 2860/2000 Α' 251).

6 Σε ευρωπαϊκό επίπεδο ο έλεγχος απόδοσης πρωτοεμφανίστηκε στη Σουηδία στα μέσα του 1960. Την ίδια περίοδο υπήρξε πίεση και στο Ηνωμένο Βασίλειο για αλλαγές στο δημοσιονομικό έλεγχο, η οποία πήρε επίσημη μορφή με την Κοινοβουλευτική πράξη 1983. Κάνοντας έναν ενδεικτικό γύρο στην Ευρώπη, πηγές στις οποίες μπορούμε να ανατρέξουμε είναι οι ακόλουθες. Πρώτος σταθμός η Ολλανδία με το Εγχειρίδιο ελέγχου απόδοσης του Ολλανδικού Ελεγκτικού Συνεδρίου, Νοέμβριος 1996, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα www.rekenkamer.nl. Δεύτερος σταθμός η Ισπανία: Clapes Donadeu Antoni, Condiciones para el establecimiento de un modelo de control de gestion en las administraciones publicas, Auditoria Publica, no 22, 2000, σελ. 45-51, Martin Oar Luis, Los objetivos de la Empresa publica y la auditoria de gestion, Seminarios 1984, Madrid, Tribunal de Cuentas, 1985, σελ. 481-493, Val Pardo Isabel de, Management y sector Publico, Auditoria publica, no 27, 2002, σελ. 22-32, Alejos Garmendia Beatriz, Auditoria de gestion publica. Una propuesta metodologica, Bilbao, Instituto Vasco de Administracion Publica, 2002, Dominguez Serrano Maria, Calidad Total y Administracion Publica, Auditoria Publica no 32, 2004, σελ. 24-31, Costa Marques Maria da Conceicao da, Intensificar el papel de la Auditoria en el sector publico: una oportunidad para reforzar la eficiencia de las organizaciones, Auditoria publica, no 32, 2004, σελ. 31-44. Επίσης στην ισπανική Επιθεώρηση εξωτερικού ελέγχου, το άρθρο από τον Πρόεδρο του γερμανικού Ελεγκτικού Οργάνου: Dr. Dieter Engels, Los efectos de la ampliacion de la union europea-perspectiva desde los organos de control externo, Ιανουάριος 2004, no 16, σελ. 57-72 και στο περιοδικό EUROSAI άρθρο από την πρώην Πρόεδρο Hedda von Wedel, no 4, 1995 σελ. 30-34. Τελευταίος σταθμός η Μάλτα: Carmel Tonna, Introducing performance audit, the experience at National Audit Office, Malta, EUROSAI journal no 8-2001, Mantoine d'Ambrogio-Aracp, Statistical sampling techniques in practice conducting a telephone survey during a performance audit. A Malta Experience, EUROSAI journal no 10.

7 Για τους βασικούς τύπους οργάνων ελέγχου βλ. την έκδοση που αναφέρεται στην υποσ. 5, σελ. 7.

8 για την ιδέα της προσαρμογής αντί της μεταφύτευσης, βλ. J. Bell, Mechanisms for cross fertilisation of administrative law in Europe, J. Beatson and T. Tridimas (editions), New Directions in European Public law, Oxford (Hart publishing), 1998.

9 η περιγραφή αυτή αποτελεί συμπύκνωση του δεύτερου μέρους του διεθνούς εκπαιδευτικού σεμιναρίου του Ν.Α.Ο. που διεξάγεται κάθε χρόνο στην έδρα του στο Λονδίνο και στο οποίο συμμετείχε η γράφουσα το 2002. Υπάρχουν οι ακόλουθες σχετικές εκδόσεις του Ν.Α.Ο.: 1. Are we being served? A value for money guide, 2. Performance measurement, what to look in vfm studies, 3.

evaluation and its use in value for money studies, learning from others, 4. Writing smart recommendations.

10. Μερικά θέματα εκθέσεων ελέγχου απόδοσης: μειώνοντας την υποτροπή των φυλακισμένων, γραμμή βοήθειας του NHS, του αντίστοιχου Ε.Σ.Υ, παχυσαρκία, βοηθώντας στη μείωση της παγκόσμιας φτώχειας, λίστες αναμονής στα νοσοκομεία, νόσος των τρελών αγελάδων, ταξίδια της βασιλικής οικογένειας με αεροπλάνο ή τρένο, βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα συμβάσεων προμήθειας αγαθών καθημερινής χρήσης στο Υπουργείο Άμυνας.

11. Ετήσιες εκθέσεις οικονομικών ετών 2000 και 2001, από το Εθνικό Τυπογραφείο.